

บทที่ 1.

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

เหตุเป็นอาหารที่ผู้บริโภคให้ความสนใจ เพgarะมีคุณค่าทางอาหารสูงโดยเฉพาะไปรษณีย์ ที่สามารถใช้แทนเนื้อสัตว์ในผู้ที่รับประทานมังสวิรัติ บางชนิดนำมาใช้เป็นยาจักษาริโคร เช่นเห็ด หินจือ เป็นต้น ในการเพาะเห็ดได้จะกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มเกษตรกร เป็นธุรกิจที่ทำรายได้ เนื่องที่นิยม ได้แก่ เนื้อฟาง เนื้อด่านฟ้า เห็ดหูหมู เห็ดเปาอีอ เป็นต้น กระบวนการเพาะเห็ด ในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม วัสดุที่สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น นั้น และความรู้ความสามารถของเกษตรกร ด้วยเหตุนี้เกษตรกรบางรายที่ขาดประสบการณ์ ความรู้ จะไม่ประสบผลสำเร็จ ตัวอย่างเช่น ชุมชนบ้านทับโภบ ตำบลสะเดา จังหวัดสงขลา ได้ทำการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน โครงการเพาะเห็ด ในปี พ.ศ. 2545 และของบสนับสนุนจาก จังหวัดเป็นเงิน 968,000 บาท ได้รับเงินจากสมาชิกอีก 789,000 บาท ทางชุมชนได้ดำเนินการ เพาะเห็ดต่อ กันเป็นเวลา 2 ปี พบว่าการดำเนินงานของชุมชนมีปัญหานำถอยประการคือ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เช่น ต้องการผลผลิตจำนวน 300 กิโลกรัม/วัน ปรากฏว่าได้ ผลผลิตเพียง 150 กิโลกรัม/วัน สาเหตุที่เป็นเรื่องนี้เพราเกษตรกร ขาดความรู้ ที่ปรึกษา เทคนิคในการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา ปัญหาที่พบมีหลักประการคือ เห็ดเป็นโรค มีเรื้อร้า แมลงศัตรูพืช โดยเฉพาะแมลงต่อห้อง แมลงสาบ เป็นต้น โรงเรือนที่ใช้ในการเพาะเลี้ยงไม่เหมาะสม ทำให้เห็ดเจริญเติบโตได้ไม่ดี เป็นแหล่งของเรื้อร้า โรคและแมลง อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการผลิตไม่เหมาะสม กระบวนการผลิตต้องใช้แรงงานจากคน ทำให้จ้างงานรื้า ผลงานไม่ได้มาตรฐาน เรื้อร้าที่ นำมาเพาะจะสั่งเรื่องมาจากการแหล่งอื่น บางครั้งได้รับไม่บริสุทธิ์ เรื้อร้าเห็ดแก่เกินไป นอกจากคุณภาพ ของเห็ดแล้ว ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างคือปัญหามลภาวะเป็นพิษ สาเหตุจากก้อนเรื้อร้าที่เก็บ ผลผลิตแล้ว ไม่มีแหล่งกำจัด เกษตรกรไม่เข้าใจถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะนำไปทิ้งตามคร แหล่งน้ำ ในส่วนย่างพารา เป็นต้น การแก้ปัญหางานของเกษตรกรโดยไม่มีความรู้ทางวิชาการอาจเกิด ผลเสียต่อชุมชน เช่น การแก้ปัญหา โรคและแมลง เกษตรกรจะใช้ยาฆ่าแมลง เช่นพูรดาล ยาฆ่าเรื้อร้า ซึ่งสารเคมีบางชนิดถูกตัวร้าย เนื่องมีอายุสั้น สารเคมีอาจตกค้างอยู่ในเห็ด เช่น พอร์มาลิน ซึ่งเคยตรวจพบพอร์มาลินในเห็ดฟาง สารกันเรื้อร้า สารบอร์อกซ์ และสารฟอกขาว เป็นอันตราย ต่อผู้บริโภคเป็นต้น ในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นสามารถกระทำได้หลายแนวทาง เช่น การ

ปรับปรุงพันธุ์เห็ดให้มีคุณภาพ การคัดเลือกเห็ดที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เห็ดที่สามารถทำรายได้ให้เกษตรกรได้ดี การจัดการกระบวนการเพาะเลี้ยงเพื่อให้ผลต้นทุนและลดการปนเปื้อนสารเคมีที่เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ด้วยเหตุนี้คณบฯ เทคโนโลยีการเกษตรจึงเห็นควรที่จะทำการศึกษาพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยง การปรับปรุงพันธุ์เห็ดบางชนิด เพื่อเพิ่มผลผลิตและอาหารปลอดภัย เห็ดที่นำมาศึกษา ได้แก่ เห็ดช่อนขาว (*Lentinus sguarrosulus*) ซึ่งเป็นเห็ดที่เจริญเติบโตได้ดี โดยเฉพาะในไม้ยางพารา ซึ่งมีมากในภาคใต้ จังหวัดสงขลา สามารถนำรากสูตรได้ง่าย ขอบอากาศริมน้ำจะกับภาคใต้ เป็นเห็ดที่ชาวบ้านนำมาใช้เป็นอาหารคาว เช่น แกงคั่วกะทิ แกงเลียง หรือทำแห้งเก็บไว้รับประทานในฤดูฝนหน้าฝน (สุมาลี พิชญากร, 2547) มีราคาสูง กิโลกรัมละ 80-90 บาท ราคากล้ายกับเห็ดห่อน มีปริมาณ 2.24 (%น้ำนักสด) และ 29.99(%น้ำแห้ง) เห็ดห่อนมีปริมาณ 2.34 %น้ำนักสด สูงกว่าเห็ดช่อนขาวเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าได้ปรับปรุงพันธุ์ โดยการเพิ่มจำนวนโครโน่ไขม สามารถทำให้คุณค่าทางอาหารเพิ่มขึ้นได้ และการศึกษาครั้งนี้ได้ร่วมกับเกษตรกร ในทุ่นร่นที่ทำการเพาะเห็ดในจังหวัดสงขลา เพื่อพัฒนาการเพาะเห็ดให้ได้คุณภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค ลดค่าใช้จ่าย และลดปัญหามลภาวะในแหล่งเพาะเลี้ยง เสริมรายได้ให้แก่รุ่นๆ ละเพื่อการส่งออกต่อไปในอนาคต

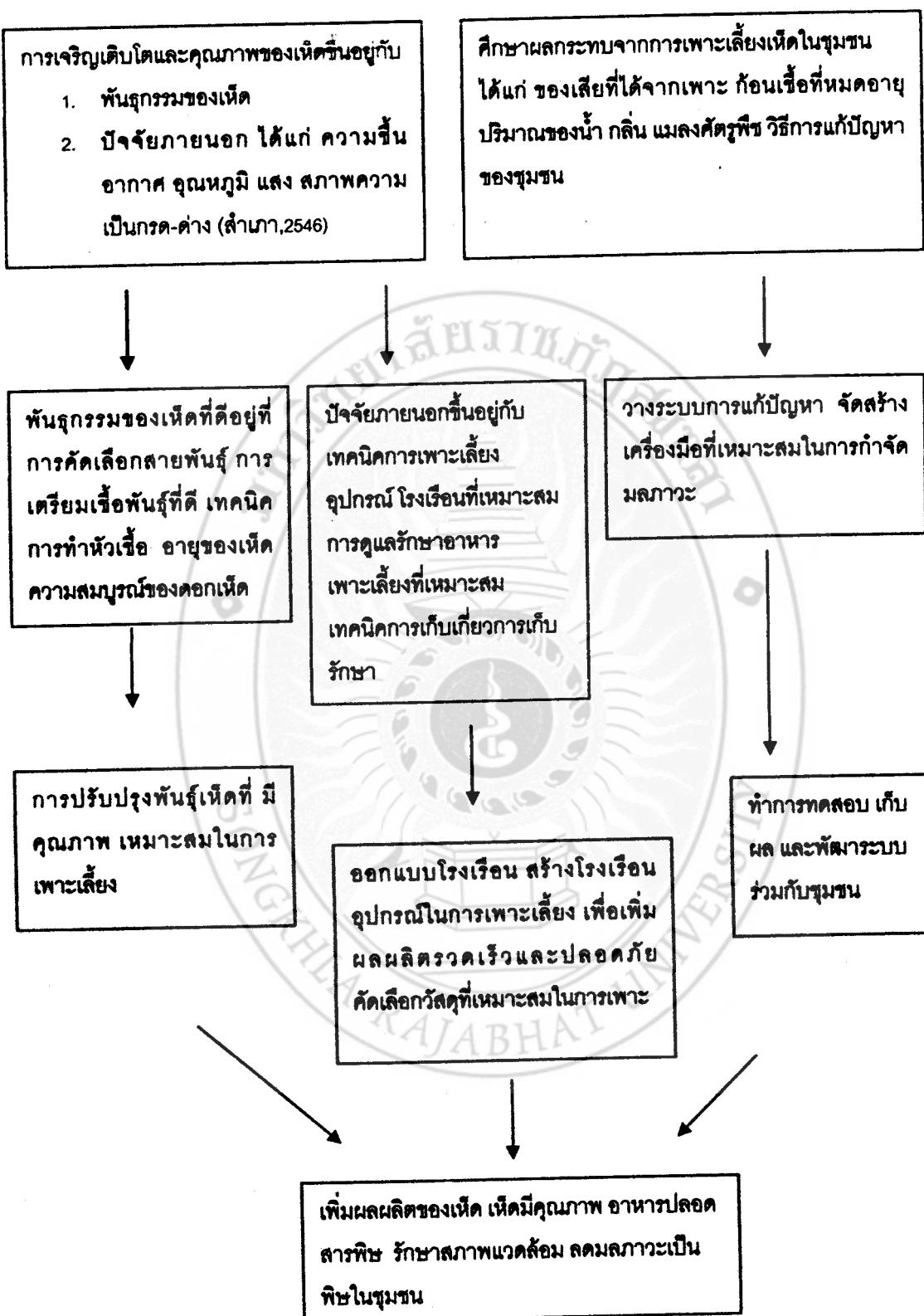
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย :

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการเพาะเห็ด ปัญหา การแก้ปัญหาของเกษตรกรในทุ่นร่น จังหวัดสงขลาและใกล้เคียง จำนวน 7 แห่ง
2. เพื่อปรับปรุงพันธุ์เห็ดช่อนขาว (*Lentinus sguarrosulus*) โดยใช้สารเคมี
3. เพื่อพัฒนาขูปแบบในการผลิต จัดสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมในการเพาะเห็ด
4. เพื่อศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์เห็ด
5. เพื่อนำรากสูตรที่ได้จากการเพาะเห็ดมาใช้ประโยชน์ในการเพาะเลี้ยงไว้และเป็นอาหารสัตว์น้ำ

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการเพาะเห็ดที่มีในจังหวัดสงขลาและใกล้เคียงจำนวน 7 แห่ง
2. เห็ดที่ทำการปรับปรุงพันธุ์ได้แก่ เห็ดช่อนขาว (*Lentinus sguarrosulus*) ที่มีอยู่ในจังหวัดสงขลา
3. ในการปรับปรุงพันธุ์ใช้วิธีการเพิ่มจำนวนโครโน่ไขม โดยใช้สารโคสติชิน

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย :

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการเพาะเห็ด ปัญหา ภาระภัยปัญหาของเกษตรกรในทุ่มชน
จังหวัดสangkhla และใกล้เคียง จำนวน 7 แห่ง และนำมาปรับปรุงพัฒนา
2. ปรับปรุงพันธุ์เห็ดชนิด Lentinus sguarrosulus
3. พัฒนารูปแบบในการผลิต จัดสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมในการเพาะเห็ด
4. ศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์เห็ด
5. นำวัสดุที่ได้จากการเพาะเห็ดมาใช้ประโยชน์ในการเพาะเลี้ยงไว้แตงเป็นอาหาร

ส่วนที่ 1

การเก็บตัวอย่าง

1. โดยการบันทึก จากการสอบถาม ว่าด้วยภาพ และจากแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ทางเคมีโดยการหาเปอร์เซ็นต์ของสาร และปริมาณสารเคมีต่อกัน
3. ตรวจนับจำนวนจุลทรรศน์ ของค่า TVC/g ตัวอย่าง จำนวน MPN coliforms Fecal coliform และ E.coli นับจำนวนโคโลนีของรา
4. ประเมินผลผลิตโดยการซั่งน้ำหนักต่อน้ำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

25 มกราคม 2551 ถึงวันที่ 24 มกราคม 2552

สถานที่ที่ทำการทดลองและเก็บข้อมูล

ห้องปฏิบัติการคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสangkhla ศูนย์
วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสangkhla สถานที่เพาะเห็ดในจังหวัดสangkhla และจังหวัดใกล้เคียง
จำนวน 7 แห่ง และวิทยาลัยประมงติดสุลานนท์